

Senjski glazbenici s kapelnikom M. Conom, Senj, oko 1913. godine

Gradska glazba s kapelnikom M. Rihtartićem i predsjednikom M. Tomljanović, Senj, 1955.

Senjski glazbenici s kapelnikom M. Nellom, Senj, 1930. godine

Gradska glazba na blagdan sv. Jurja, Senj, 23.4.1992.

Gradska glazba i pjevački zbor društva „Uskok“ na Euharistijskom kongresu u Senju, Senj, 1940. godine

Gradska glazba u karnevalskoj povorci, Senj, 2016.

GRADSKI MUZEJ SENJ
u
AKCIJI HRVATSKOG MUZEJSKOG
DRUŠTVA

NOĆ MUZEJA 2017.

na temu

*Glazba i glazbeni velikani i njihov utjecaj
na društvo*

priređuje izložbu

**GLAZBENI IZRIČAJ SENJA TIJEKOM
POVIJESTI**

Gradska glazba s građanima na proslavi 400. obljetnice izgradnje tvrđave Nehaj, Senj 1958.

Pozivamo Vas da nam se pridružite u
Gradskom muzeju Senj
u petak, 27. siječnja 2017. godine
od 18,00 sati do 01,00 sat poslije ponoći

Rado Vas očekujemo!

Gradski muzej Senj (GMS) i ove se godine uključio u manifestaciju organiziranu u akciji Hrvatskog muzejskog društva Noć muzeja 2017. na temu *Glazba i glazbeni velikani i njihov utjecaj na društvo*. Cilj ove Noći muzeja je da se kroz različita događanja javnosti predstave brojne zbirke posvećene glazbi i glazbenim stvaraocima, velikim skladateljima, dirigentima, pedagogima i izvođačima u najširem smislu te njihov utjecaj na pojedine glazbene pojavnosti na društvo u cjelini. To je i prilika spomenuti se velikana klasične glazbe: Mozarta, Beethovena, Bacha i dr., te klasika hrvatske glazbe kao što su glazbeni velikani: Dora Pejačević, Vatroslav Lisinski, Ivan pl. Zajc, Boris Papandopulo i dr. Njihova glazbena ostavština iznimna je za hrvatsku kulturu, a ista upotpunjuje listu glazbenih velikana.

Ovom akcijom želi se ukazati na važnost prikupljanja, očuvanja i prezentiranja najširoj javnosti materijalne i nematerijalne kulturne baštine koju brojni muzeji i druge ustanove baštine u svojim zbirka, ali i iznimnog utjecaja koji je imala glazba i glazbeni stvaraoci kroz povijest pa sve do najsuvremenijeg doba. GMS na predloženu temu HMD-a priredio je prigodnu izložbu pod nazivom *Glazbeni izričaj Senja tijekom povijesti* koja slikom i riječju predstavlja glazbeni život Senja u proteklom razdoblju.

Zahvaljujući pojedincima u glazbenim društvima Senja glazba je imala veliki utjecaj na bogatstvo kulturnog i društvenog života u Senju.

Na Izložbi je posebna pažnja posvećena Gradskoj glazbi Senj koja ove godine slavi 175. godišnjicu neprekidne glazbene umjetnosti i svog djelovanja. Ovom izložbom GMS otvara početak obilježavanja njezine visoke obljetnice a kojom se ujedno i pridružuje toj velikoj proslavi. Osim događanja na temu glazbe, uz fotografije senjske glazbe, na izložbi su predstavljeni i ostali *senjski muzikanti* i njihova društva, kao i instrumenti koji su, zahvaljujući vrijednoj donaciji senjskih glazbenika, sada dio muzejskog fonda.

Senj, taj stari grad Hrvatske pod Nehajem, od davnine je poznat kao kulturno središte svoje šire okolice. U Senju je oduvijek bio intenzivan i aktivan glazbeni život. Na tom polju radi više kulturnih

društava. Već početkom 19. st. osnovano je *Glazbeno društvo*, jedno od najstarijih društava u Senju ali i šire, zbog čega je grad Senj, u odnosu na daleko veće gradove u Hrvatskoj, prednjačio i na glazbenom polju. Društvo priređuje glazbene i kazališne predstave što je u tadašnjem ilirskom zanosu bio još jedan prilog kulturnoj povijesti Senja. Vrijedno je spomenuti, da je glazbeno društvo u Senju tijekom svojeg djelovanja učinilo mnogo na širenju i upoznavanju glazbene kulture u gradu pod Nehajem. Ono je kroz dugi niz godina odgojilo na stotine dobrih glazbenika, te pjevača i pjevačica. Mnogi uvaženi glazbenici istakli su se u senjskom glazbenom društvu kao kapelnici i kroz to vrijeme postigli značajne rezultate. Društvo je imalo limenu glazbu, gudalački orkestar i pjevački zbor.

Značajno je naglasiti da je u okviru *Glazbenog društva* počela djelovati Gradska glazba Senja, jedna od najstarijih na Jadranu, zatim glazbena škola, zbor i kazališna družina. Iz rečenog se može zaključiti da je već u prvoj polovini 19. st. Senj dobio svoju jasnu glazbenu fizionomiju.

Tijekom povijesti u glazbenom izrazu Senja isprepliću se razni utjecaji. Sam grad ima i svoj gradski folklor koji je sličan folkloru u nekim gradovima duž jadranske obale. U Senju se njeguje i duhovna glazbena baština kao i tradicionalno pjevanje glagoljaškog koralala. Zanimljivo je napomenuti da se u dijelu svjetovne, ali i duhovne glazbe, išlo od povijesno najstarijih sadržaja više vezanih za Senj, kao što su popijevke *Široka kuntrado* i *Rano rane senjkinje divojke*. Isto je i kod duhovne glazbe u kojoj značajnu ulogu ima katedralni zbor *Sv. Cecilija*.

U senjskom glazbenom životu veliki utjecaj imali su češki glazbenici koji su kao zborovođe i učitelji glazbe djelovali u Senju., gdje pojedinci postaju i kapelnici senjske gradske glazbe. Većina kapelnika senjske glazbe bili su završeni konzervatoristi, priznati kapelnici i kompozitori koji su s većim ili manjim uspjehom vodili senjsku glazbu. U dokumentaciji glazbe kronološkim redom navedene su godine djelovanje kapelnika u Senju. Nažalost, zbog nepotpune dokumentacije, unutar imena ima praznina.

Prema dostupnim izvorima, Gradska glazba u Senju osnovana je 1842. godine nastojanjem senjskih građana: dr. Bože Klemenčića, Jurja i Ivana Vranicanija, a uz blagoslov i potporu Magistrata, te senjskog biskupa dobrotvora Mirka Ožegovića. Prema svemu dostupnom, senjska se glazba ubraja među najstarije glazbene zavode u Hrvatskoj. Osobito je aktivna u vrijeme ilirskog preporoda, kada je svirkom uveseljavala građane i rasplamsavala duh narodnog jedinstva. Tijekom svog djelovanja glazba je imala svoje uspone i padove, ovisno o razumijevanju vlasti, novčanoj potpori i umješnosti kapelnika. Potrebno je naglasiti da kroz cijelu svoju prošlost senjska glazba nikada nije posustala, sudjelovala je u svim gradskim i crkvenim svečanostima, praznicima, proslavama, sprovodima i veseljima, a osobito onim karnevalskim. Nažalost, bogati arhiv s cjelokupnim inventarom senjskog glazbenog društva nestao je u požaru poslije bombardiranja Senja u rujnu 1943. godine.

Ipak, prošlost senjske glazbe je rekonstruirana na temelju novinskih dopisa iz Senja zatim nekoliko sačuvanih zapisnika Glazbenog društva i raznih povijesnih dijela u kojima su pojedini autori pisali o glazbenom životu u Senju. Iz navenih vrela proizlazi da je Senjska glazba osnovana 1842. godine. Pitamo se da li je u Senju i prije te godine postojala kakva manja glazba ili krug ljudi zainteresiranih za glazbu? Mišljenja smo da su svakako morale postojati izvjesne predispozicije za njezino osnivanje i prije 1842. godine.

Zahvaljujemo svima koji su doprinijeli realizaciji ovog kulturnog događanja a posebno Gradskoj glazbi Senj predvođenoj kapelnikom I. Prpićem-Špikom na suradnji i sudjelovanju u programu Noći muzeja 2017., kao i prijateljima Muzeja na ustupljenim fotografijama.

Posjetitelje u Noći muzeja pozivamo na razgledavanje muzejskih zbirki-izložaba kao i na druženje s gostima večeri, članovima Gradske glazbe Senj uz čaj, kavu, sokove i domaće frite od 18,00 sati do 01,00 sat poslije ponoći.

Fotografije: Arhiva GMS-a , arhiva Gradske glazbe Senj i privatna arhiva Z. Hapča.

Priredio Gradski muzej Senj